

6:te årg.

”**SVENSK.**
BRANDKÅRS-TIDNING”
FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÅRER.

N:o 12

A.-B. Centraltryckeriet
Örebro 1915

Dec. 1915

Äges af:
**Svenska Brandmanna-
Förbundet**

Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgifvare:
ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:
Kr. 2.75 för år. Lösn. 25 öre

Annonspriser:
I texten 1 kr., å andra platser
70 öre pr cm. och spalt

*Med tack för gångna året tillönska
vi prenumeranter, annonsörer och öf-
riga gynnare af vår tidskrift*

*En God Jul och
Godt Nytt År*

Red. af
Svensk Brandkårs-Tidning.

Fordringar på ett ordnad brandväsen.

(Nedanstående afhandling hämta vi ur Branddirektor *Ruhstrats* förtjänstfulla arbete "Geschichte des Stettiner Feuerwesens".)

Ett ordnad brandväsen omfattar:

I.) Alla åtgärder som afse att i största möjliga omfattning utbreda kännedom om brandskydd, brandfara och inskränkning af densamma. Dylig undervisning sker i tal och skrift, för unga och gamla, i tider af lugn och i ögonblick af fara.

II.) Af myndigheterna utfärdade förordningar och straffbestämmelser rörande ovarsamhet med eld, byggnaders möjligast brandsäkra uppförande och dyligt, afsedda att förhindra eldens hastiga utbredning och att underlätta brandkårens ingripande.

III.) Vidtagandet af alla förberedande åtgärder för att med största möjliga skyndsamhet kunna släcka en utbruten eldsvåda utan att något därvid onödigt fördärfvas.

Det är den persons, som på hvarje plats har högsta befälet öfver brandväsendet, skyldighet att tillse det alla under punkterna I—III upptagna åtgärderna komma till användning. Han har rörande punkt I skyldighet att gifva nödiga anvisningar och råd och att personligen med sin erfarenhet och sakkunskap oförirrotadt ställa sig i den goda sakens tjänst.

Rörande punkt II har han att bistå myndigheterna såsom sakkunnig och gifva dem behöflig väckelse, dock bör han hålla målet strängt i sikte och öfverlämna åt dem att besluta om hvilka som skola bära kostnaden. Maktfullkomlighetens och härsklystnadens anda får han likväl icke gripas af, utan så vidt möjligt välja den rätta vägen mellan det önskvärda och det som för tillfället kan uppnås. Brandväsendet skall vara hela befolkningens skyddsängel så icke den ena parten blir lidande till den andras fördel.

Punkt III omfattar en mängd enskildheter, hvaraf hvarje bör bringas till högsta fullkomlighet. Alla äro de behjälpliga vid uppfyllandet af följande fordringar:

1.) I spetsen för brandväsendet måste stå en fackutbildad person som har den verkställande makten och hvars vilja i fall af fara är den enda gällande, så att alla erforderliga åtgärder kunna bli riktigt och obehindradt vidtagna. En lämplig ställföreträdare måste äfven finnas. Att ledningen af brandväsendet skall anförtros endast åt en

under många år pröfvad och erfaren man, det ligger i öppen dag. På det att han skall kunna verka frumgängsrikt och gagnadt måste han mötas med det största förtroende och lämnas full sjalfständighet. Vid brandstället skall blott en vilja råda, och det måste vara dens, som förut i lugn förberedt sig på kampen och som vet hvad han kan.

2.) Det måste vidtagas alla erforderliga åtgärder för att på kortast möjliga tid kunna kalla brandkåren till brandsället, ty utsikten till ett godt räddnings- och släckningsarbete är större ju mindre tid som åtgår från eldsvådans utbrott till dess bekämpandet af densamma kan börja. Därtill hör:

a) Brandskåp, hvilka göra det möjligt att på kortaste tid till brandstationen allarmera en uppkommen eldsvåda. Dessa brandskåp skola vara så talrika, så lätt upptäckbara och så fördelade att i sämsta fall endast några minuters mellanrum uppstår mellan upptäckten af eldfaran och brandkårens allarmerande. Larmsignalen måste ingå till brandstationen med ovillkorlig säkerhet och utan hvarje tidsförlost, helst skriftligt, (telegrafiskt) för att möjliggöra pröfning efteråt. Allarmerandet skall äfven försiggå så att blott brandkåren, och af den endast den del det direkt angår blir berörd därpå så att i öfrigt befolkningen endast genom kårens utryckning och färd genom gatorna förstå att något är å färde. Invånarne skola icke blifva störda i sitt arbete eller sin hvila, af att en eldsvåda utbrutit.

b) Anordningar som möjliggöra att vid larmens ankomst erforderlig hjälp genast kan skickas i väg. Vid en förstklassig *) brandkår får icke längre tid förflyta mellan larmen och "första vagnens" utryckning än högst $\frac{3}{4}$ minut. Därtill är den största larmberedskap hos både manskap och fordon nödvändig.

c) Vidtagandet af nödiga åtgärder så att färdnen till brandstället kan ske på kortaste tid och utan hinder. Antal och läge af de olika brandstationerna måste bestämmas med tanke på kortaste väg till eventuella brandställen. För städernas brandväsen gäller som regel att en färd från brandstationen till ett brandställe hvar som helst inom de mera regelbundet bebyggda stadsdelarna icke får taga längre tid i anspråk än högst 5 å 6 minuter.

*) Förstklassiga i detta afseende böra ju alla brandkårer vara.

Öfversättarens anmärkning.

3.) Det måste finnas garanti för ett verkningsfullt och ändamålsenligt räddnings- och släckningsarbete och för att brandkåren, om så kräfvcs, under flera timmar kan hårdas ut vid brandstället. Härtill fordras:

a) att brandchefen har polismans befogenhet, så att hans befallningar öfverallt hörsammas;

b) att chef och underbefäl besitta god lokal-kännesdom, synnerligast rörande byggnader o. dyl. af mera invecklad art, så att de icke genom långvarig rekoquosering eller felaktiga underrättelser förlorar en dyrbar tid, utan genast kunna ingripa på viktiga platser med riktiga åtgärder;

c) att brandmännen äro så disciplinerade, så utbildade, så vana och så fördelade att befålet har dem helt och hållet i sina händer och så att de utföra hvarje befallning utan tveksamhet eller motsägelse;

d) att brandkåren utrycker med så många fordon och med sådana redskap, att den i hvarje fall kan uppfylla alla berättigade fordringar. Om eldsvädans art och omfattning blir känd vid larmen, så bestämmes ju utryckningens styrka af sig själf. Blir brandkåren allmerad utan närmare uppgift om eldsvädans storlek, så måste den rycka ut med så stor styrka och med sådana redskap, att den är beredd på alla eventualiteter, så att den med undanrödjande af alla hinder, kan börja ett kraftigt räddnings- och släckningsarbete, detta äfven under de svåraste omständigheter;

e) att det öfverallt är sördjt för snabb och riklig vattentillgång. Vid uppsökandet af brandposter och deras klargörande får ingen nämnvärd tid förspillas;

f) att fordonen äro så inrättade och de på dem medförda redskapen så anbragda att de utan tidspjallan kunna komma till användning. Det snabbast tänkbara ibruktågandet af stegar, lifräddningsmaterial, rök-, andnings- och belysningsapparater jämte slangledningar måste säkerställas;

g) ett brandkåren öfver hufvud taget förfogar öfver så stort antal manskap, slangledningar och sprutor att den med utsikt till gynnsamt resultat kan bekämpa äfven den största eldsvåda;

h) att reservmanskap och redskap hastigt kunna påkallas;

i) att, vid eldsvåda, manskapets krafter i möjligaste mån skonas, och de genom ändamålsenliga anordningar skyddas för skada och öfveranstängning. Härtill hör skyddsanordningar och stärkande medel. Äfven måste sörjas för att nödig hjälp hastigt kan gifvas vid sjukdom och olycksfall uppkomna under släckningsarbetet; och slutligen

k) att icke genom brandkårens ingripande onödiga skador förorsakas eller berättigad missstämning genom densammas uppträdande uppstår.

Nytan af en brandkår visar sig icke endast därigenom att den ej förorsakar onödig skadegörelse och obehöfliga vattenskador, utan äfven i att den skonar och skyddar all främmande egendom. Brandmännen, synnerligast de bestämmande förmännen, skola vidtaga alla erforderliga åtgärder, som i det allmännas intresse tjäna att undanröjda all fara, men därvid så vidt möjligt alltid hafva för ögonen, att folk i allmänhet lätt "tappa hufvudet", och i sin upprörda sinnesstämning icke förstå, att den enskildes väl måste stå tillbaka för det allmännas. Lugnt och värdigt tilltal är i dylika fall mycket verkningsfullt. Brandkåren skall vara en kärleksfull hjälpare i nöden.

4.) Man måste vidtaga åtgärder för att förhindra att hela brandkåren "läses fast" vid ett brandställe, så att den står aldeles maktlös om en andra eldsvåda skulle utbryta under det att släckningen af den första pågår. Likaledes måste allt som rycker in från brandstället omedelbart göras klart för ny utryckning. Därtill bör:

a) rikliga reserver af redskap, fordonsdelar och slangar;

b) verkstäder, så att nödiga reparationer kunna verkställas både nattetid och på söndagar, utan att man behöfver taga privata handverkare i anspråk; samt

c) badinrättning för manskapet.

Äfven till andra områden kan brandkårens verksamhet sträcka sig. Härtill räkna vi i första hand inrättningar för den första hjälpen vid olycksfall, vid transport af sjuka o. dyl. ja, öfverallt där det kräfvcs hjälp för lif och lem, vare sig det rör människor eller djur. Därjämte kunna brandkårens krafter tagas i anspråk för andra offentliga värf, dock under förutsättning att den ständigt är väl förberedd för sitt ansvarsfulla kall.

Jonsereds Fabrikers Aktiebolag GÖTEBORG

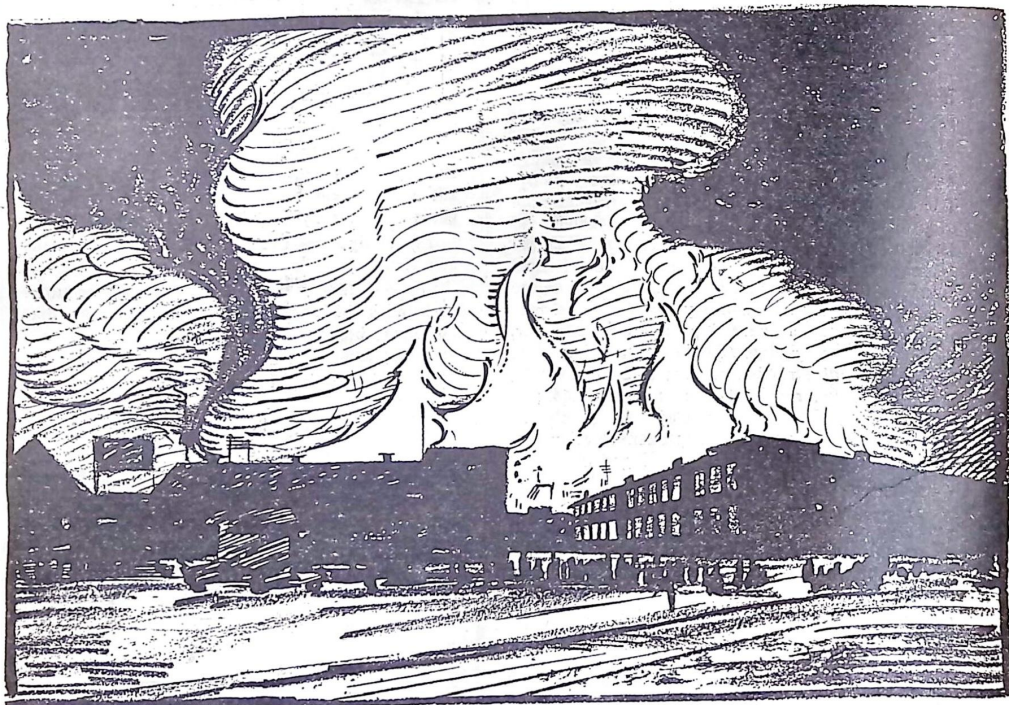
rekommenderar sina tillverkningar
af sprutslangar af prima kvalitet.

Gynna Svensk Brandkårs-Tidnings Annonörer.

Stor eldsvåda i Göteborg.

Natten mellan den 1 och 2 dec. härjades det s. k. Järntorgsområdet mellan Järntorget, Järntorgsgatan, Bäraregatan, Skeppsbron och Vägaregatan af en förödande eldsvåda, som lade en stor del af det ifrågavarande kvarteret i aska. Icke mindre än tre fullständigt, och en del angränsande upplag blefvo mer eller mindre skadade.

Utom nämnde person kommo snart en polis-konstapel och en nattvakt tillstådes, hvilka med tillhjälp af en del andra personer utsläppte 32 hästar ur tre olika stallar vid den af elden oberörda sidan af Bäraregatan. Hästarna fördes till polisstationerna vid Nordhems- och Östra Skansgatorna eller bundos nere vid Skeppsbron. En hel del af djuren måste dock i hastigheten släppas, och det berättas, att man långt ute på Bangatan och i Mejorna påträffat lösa hästar. I allt

Eldsvådan sedd från Järntorget.

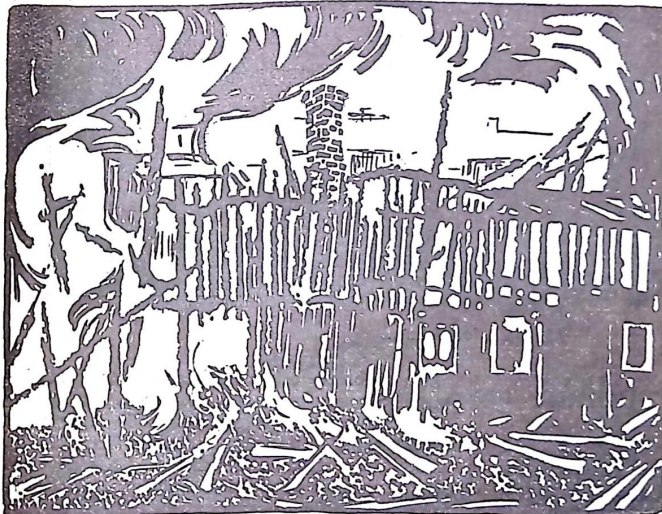
Elden observerades strax före kl. $\frac{1}{2}$ 4 på morgonen af nattvaktskontrollören, som befann sig på rond från Järntorget nedåt Järntorgsgatan. Kommen till Pusterviksbron vände han sig af någon anledning om och fick då se, huru väldiga eldflammar uppstego från Järnvägsområdets inre delar. Han skyndade därför tillbaka för att vid hörnet af Järntorgsgatan och Norra Allégatan allarmera brandkåren, hvilket skedde precis kl. 3,25 f. m. Ungefär samtidigt underrättades brandkåren pr telefon om eldsvådan af chaufförerna vid bilstationen på Järntorget.

synes man i de båda polisstationerna och vid Skeppsbron ha sammanfört ett 60-tal hästar.

På den mot eldhärden vettande sidan af Bäraregatan kunde endast tre hästar räddas. De öfriga hade man icke kunnat få ut, äfven om dörrarna icke — såsom nu var fallet — varit låsta. Hela den inre delen af kvarteret företedde nämligen inom kort ett enda flammande eldhaf, och af kol- och vedhandl. N. Anderssons 12, A. J. Sundbergs 10 och Aug. Eliassons 8 hästar torde icke en enda ha räddats. Resterna af ett 30-tal hästar funnos under gårdagen i ruinerna på det afbrända området.

Ett vackert släckningsarbete.

Brandkåren utryckte med sedvanlig snabbhet, och afdelningen från hufvudbrandstationen, som först var framme, åtföljdes snart af brandafdelningen vid Gustaf Adolfs torg. Dessutom kom flodsprutan inom kort i verksamhet, och genom 22 slangledningar slungades ofantliga vattenmassor in i det rasande elementet. Brandplatsen företedde vid brandkårens ankomst anblicken af ett enda flammande eldhaf, som sträckte sig tvärs igenom kvarteret mellan de båda smala gatorna, och det blef genast klart, att man skulle få ett styft arbete med att begränsa elden.

Utsikt från Bäraregatan under branden.

Särskildt visade det sig redan från början fullständigt omöjligt att rädda de tre nämnda firmornas upplag, och brandkårens ansträngningar koncentrerades på att söka hindra eldens vidare spridning. Alla af elden ej berörda upplag längs de båda smala ekonomigatorna öfvergötos med vatten och från alla sidor gick man frankt mot jättebålet.

Brandkårens ansträngningar kröntes med framgång och vid 5-tiden kunde man säga, att den mest öfverhängande faran var öfverstånden. Väl hade man fortfarande fullt upp att göra för att söka förhindra elden att få fast tag i de efter branden sommaren 1910 uppförda basarbyggnaderna och att ödelägga Allmänna Hjälpföreningens vid Vägaregatan belägna vedgård, där man just fått färdigbugget ett stort parti på 200 famnar

ved, som af De Fattiges vänner skulle utdelas till denna förenings skyddslingar, men man behöfde ej längre hysa någon fruktan för de närgräsande kvarteren. Den del af basarbyggnaderna, som ligger närmast Bäraregatan och som bl. a. inrymmer Sjöberg & Bengtssons lager af rör, armatur, apparater för badrum, värme- och sanitetsartiklar m. m., var en stund särskildt svårt hotad. Tätt invid väggen hade nämligen firmen C. N. Andersson ett lager på 200 ton antracit.

Fram på morgonen kom gång efter annan en liten vindstöt, och strax slogo åter flammorna upp mot skyn från de pyrande bränseupplagen. Då och då rasade en vägg eller en vedtrafve med ett doft brak.

Fastän man ej kan påstå att någon omedelbar fara förefanns för basarbyggnaderna, hade man dock på sina håll börjat flytta bort delar af inventarierna, och öfverallt synes man ha vidtagit förberedelser för möjligast snabba bortförande af sina varor, till den väsentligaste delen.

100 man och 30 slangledningar i verksamhet.

Under hela torsdagen var brandkårens hela ordinarie personal med undantag för afdelningen i Lundby i arbete, hvarjämte 35 extra brandkarlar inkallades, varigenom styrkan ökades till 100 man. Från flodsprutan som till en början låg på sin vanliga plats vid kajen men senare flyttades in i Pustervikskanalen voro 14 ledningar framdragna. Från

olika brandposter utlades 8 ledningar, från en ångspruta 4 och från brandbilen 4 eller tillsammans 30 ledningar. På så sätt slungades oerhörda kvantiteter vatten in eldgården. Vägaregatan och Skeppsbron företedde en anblick, som påminde om öfversvämnning. Släckningsarbetet bland de härjade skjulen och glödande kolhögarna har varit mycket besvärligt. En tät, besvärande rök hade hela tiden lägrat sig öfver brandplatsen och jämte de gaser, som utvecklats, åstadkommit, att flera man af brandpersonalen blifvit mycket medtagna och t. o. m. måst ledas bort från brandplatsen.

Två man ha råkat ut för mindre olyckor, nämligen öfverbrandmästaren Erik Blomgren och en brandsoldat, hvilka föllo ned från ett tak och i fallet ådrogo sig en del smärre skador.

Mariestads brandstation.

Mariestads brandkår.

Bland våra mindre städer intager nog, hvad brandväsendet beträffar, Mariestad första rummet. Staden äger nämligen fast kasernerad brandkår, egna hästar och präktig eldsläckningsattiralj.

Vid den stora branden som år 1895 öfvergick staden, visade det sig att den då befintliga eldsläckningsmaterielen lämnade åtskilligt öfrigt att önska; hade den varit bättre och en organiserad kår funnits torde katastrofen ej blifvit så omfattande.

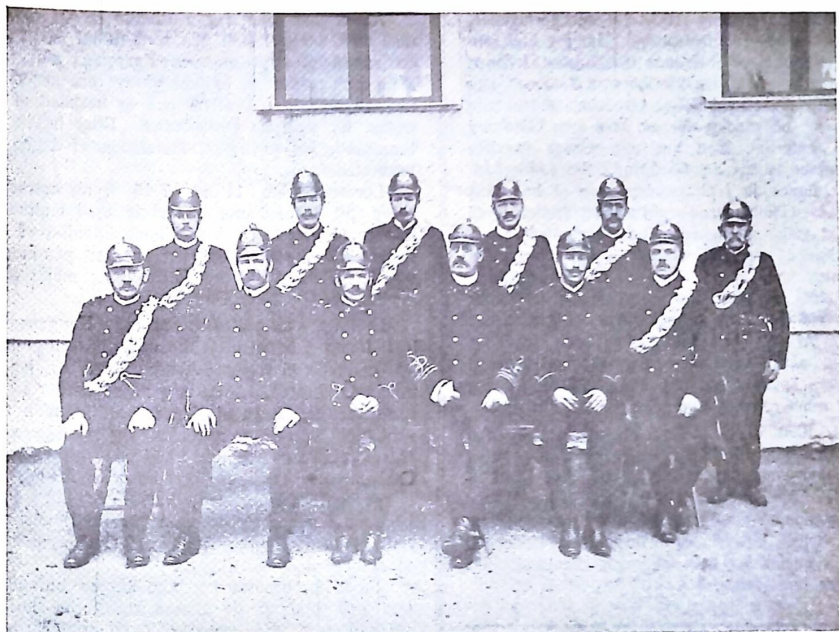
Det har ju alltid varit så, att innan ett samhälle i någon nämnvärd grad förbättrat sitt brandväsende har en eller flera större eldsolyckor inträffat, och just dessa hafva varit den drivande kraften för förbättringen. Så var ock förhållandet med Mariestad och man insåg att en förbättring måste göras. Därför uppsattes år 1896 en kombinerad brand- och poliskår. Till brandchef utsågs förutvarande vice brandchefen Norrlander och under hans ledning gick stadens brandväsende en betydlig förbättring till mötes.

Att ett kombineradt system har sina många afvisidor är något som visat sig allestädes där det praktiserats, hvarför flera försök gjordes att

skilja på brand- och poliskärerna äfven i Mariestad. Som en omorganisation gifvetvis medför ökade kostnader för samhället var det naturligtvis mycket svårt att få frågan nöjaktigt löst. Nu ha dock Mariestadsborna fått sitt brandväsende ordnat, på ett som vi tro tillfredsställande sätt, tack vare brandchefens energiska arbete för saken.

Den 1 jan. 1913 upphörde nämligen kombinationen. För närvarande består kåren af en brandchef, en vice brandchef, två brandförmän och nio brandmän. Samtliga äro fast anställda och hafva sina bostäder inom stationen. Dessutom finnes en reservkår med larmklockor till resp. bostäder och arbetsplatser.

Den fasta brandkåren förfogar öfver följande redskap: En redskapsvagn, en af brandchefen konstruerad mek. stege och en ångspruta, Ludwigsbergs nr 5. Till reservkåren finnes brandpostkärror, en s. k. raketspruta och uppfodringsverk. Brandstationen är liten men praktiskt inredd. Kåren är efter förhållandena ordentligt aflönad och i dagarna har dyrtidstillägg beviljats brandmanskapet, i storlek från fem till och med tio kr. pr man och månad. Inom brandkåren finnes en kamratförening, hvilken till nyåret antagligen kommer att ansluta sig till Svenska brandmannaförbundet.

Mariestads brandkår.

På semesterresa som stipendiat.

Undertecknad, som ur vår stipendiefond erhållit medel därtill, företog under semestertiden en studieresa som länge varit planerad. Enär årsmötet först i oktober skulle hållas, kunde jag ej uppskjuta min resa till efter detsamma. Styrelsen hade dock välvilligt tillstyrkt min ansökan, hvarför jag med tanke på detta företog resan. Vid årsmötet erhöill jag också det sökta stipendiet. De platser jag under min resa ämnade besöka voro Göteborg, Malmö och Köpenhamn.

Den 8 sept. kl. 6,1 f. m. afreste jag från Örebro och ankom till Göteborg kl. 1,23 e. m. På tillrådan af redaktören för vår tidning, styrde jag kosan till brandstationen vid Gustaf Adolfs torg och blef där välvilligt mottagen af stationens befälhavare, öfverbrandmästare Blomgren, hvilken grundligt och genomgående visade mig all där befintlig materiel

Efter att hafva tillbringat några angenäma timmar hos kollegorna vid, såsom Göteborgarne

säga, "Stadshuset", ställde jag färden ut för att dels få se den af alla Göteborgare mångomjungna staden och dels för att skaffa mig något innanför västen samt, icke minst viktigt, "lokus" för natten.

Morgonen därpå var jag af öfverbrandmästare Blomgren inbjuden att få medfölja den nya bilen från "stadshuset" upp till hufvudstationen, där exercis skulle försiggå. (På grund af ytterst begränsadt utrymme kan exercis i någon nämnvärd utsträckning ej förekomma å stationen vid Gustaf Adolfs torg.)

Vid hufvudstationen blef jag i tillfälle få åse öfningar och exercis med diverse materiel. Exercisen utfördes på ett i mitt tycke särdeles förtjänstfullt sätt.

Bland annat förekom äfven exercis med den nya mek. stegen som är apterad på ena bilen. Härvid visade sig på ett framstående sätt de stora fördelar som nämnda steg vunnit med den senaste af öfverbrandmäst. vid Göteborgs brandkår Kl. L. Karlson konstruerade förbättringen.

Af särskildt intresse för mig var äfven att få taga i betraktande den å ena bilen befintliga R. A. G.-pumpen, hvilken just då undergick justering.

Sedan en ciceron ställts till mitt förfogande, styrdes kosan till fiodsprutan, där jag blef omhändertagen af vakthafvande maskinisten, hvilken visade mig såväl maskinrum som "salong" och "skans". Att ett eldsläckningsredskap, sådant som detta, är nödvändigt för en stad som Göteborg är ju naturligt, men hos mig såsom varande ländsortsbo väckte det förvåning. Stora eldsvådeobjekt finnas ju i Götastaden, men så ha också de goda Göteborgarne resurser att komma med när det gäller att behärska en större "fyr".

Härmed var min vistelse i Göteborg i det närmaste slut, ty kl. 3,33 e. m. skulle färden till Malmö anträdas. Det intryck jag fick af mitt besök vid Göteborgs brandkår var alltigenom det bästa. Af alla blef jag humant och välvilligt bemött, såväl befäl som manskap. Besöket i Göteborg kommer hos mig alltid att fortleva som ett af mina angenämaste minnen.

Kl. 9,30 e. m. ankom jag till Malmö. Att då besöka några kollegor var ju ej lämpligt, utan skaffade jag mig fortast möjligt tak öfver hufvudet. På morgonen den 10 besökte jag Malmö brandstation, där mottagandet blef detsamma som i Göteborg. Under ciceronskap af en underofficer genomgick jag hela stationen, därvid samtliga redskap förevisades.

G. C. FAXE . MALMÖ

Gassvetsningsapparater.

Upplifningsapparater

för drunknade och osförgiftade.

Strålkastare

för brandkärsvagnar och automobiler
m. m.

Belysningsanordningar

för biografer. Eldsäkra intygadt af
Tarifföreningen.

Rökhjälmar

med syreförråd, att användas utan förbindelse med luftpump eller luftslangar

Begär offerter och beskrifningar!

G. C. FAXE . MALMÖ

Äfven här blef jag i tillfälle få äso exercis med mek. stege, såväl den som tillhör bilen som en annan af lysk modell. Exercisen gick med kläm och säkerhet, hvilket vittnar om att kåren tar sin uppgift på allvar och är besjälad af intresse för sin ädla verksamhet. Efter besöket å brandstationen användes återstoden af dagen att bese staden.

Lördagen den 11 kl. 7,45 f. m. anträdde resan till Köpenhamn, gifvetvis med tanken på minor och torpeder. Att vi hade kännning af den stora världstragedien fick jag en liten påminnelse om i Malmö i det en Zeppelinare majestätiskt gjorde ett slag öfver Sundet.

Lyckligt och väl framme vid "Kongens by" blef första frågan att söka upp ett trefligt logis och därefta få någon lekamlig spis. Att jag, en infödd Örebroare, kände mig något ensam i den stora staden, är ju ej så märkvärdigt, men tack vare min envishet lyckades jag ganska snart "klara skifvan" och fick både mat och "gammel Carlsberger" samt en god bostad. Allting var, enligt mitt förmenande, betydligt billigare än hemma, isynnerhet det som hör till livets nödort. Vore priserna ej högre i Örebro, behöfde vi ej begära dyrtidstillägg.

På e. m. besökte jag brandkårens hufvudstation och blef af de danska kollegorna särdeles väl mottagen. Stationen jämte materiel förevisades mig, och där fanns både nytt och gammalt. Nog hade jag tänkt mig Köpenhamns brandkår utrustad med mera modern redskap, men i det afseendet tror jag vår egen hufvudstad ligger åtskilligt före.

Söndagens f. m. anslag jag till besök vid den mycket omtalade Falckska räddningskåren. En förman vid kåren visade mig all möjlig redskap. Där funnos "grejor" af allehanda slag, så nog måtte den kåren vara utrustad för alla upptänkliga olyckshändelser. Kåren tyckes också vara mycket anlitad, ty under den jämförelsevis korta stund jag vistades där företogs ej mindre än fyra utryckningar. Efter besöket vid räddningskåren ansåg jag mig hafva genomgått den så att säga officiella delen af mitt reseprogram och nu återstod att "se på stan".

När man är alldeles främmande och ej det minsta lokaliserad faller det sig ganska svårt att på lämpligt sätt utnyttja tiden för att få se så mycket som möjligt. Tack vare min medfödda bondtur blef detta dock för mig ej så kvistigt. Jag träffade nämligen en bekant som en tid varit bosatt i Köpenhamn och i hans sällskap blef jag i tillfälle få se många af Köpenhamns sevärdbeter.

På måndagen anträdde hemfärden och så var den angenäma semesterresan i det närmaste tillända, denna resa som jag, tack vare stipendiet, kunnat företaga.

Till alla förbundsmedlemmar vill jag slutligen framställa en varm vädjan: Omhulden på alla sätt vår stipendiefond, ty ju större den blir dess flere stipendier kunna då årligen utdelas. Det har någon gång framkastats den åsikten, att förbundet ej varit till någon nytta sedan det bildades. Detta är en åsikt som jag dock ej delar. Hade förbundet ej funnits till hade säkerligen ej heller någon stipendiefond tillkommit. Därför böra vi allesammans vara behjälpliga att i bästa möjliga mån söka förverkliga den vackra tanken: Brandmannyrkets höjande, detta bör blifva vårt lösenord.

Örebro i nov. 1915.

O. J. Pettersson,

undermaskinist vid Örebro brandkår.

Omuniformering af Stockholms brandkår.

Brandkåren har i alla tider varit en mycket populär företeelse i hufvudstaden, ej minst när vagnarna dragna af ystra hästar under gamla hornstötur rusade fram på gatorna. Äfven brandmännens uniformer väckte uppmärksamhet i folkvimmel, särskildt officerarnes, försedda som de voro med massor af guldgaloner på ärmar och mössor.

Nu har dock mot de granna uniformerna gjorts ett attentat genom beslut, som drätselnämndens första afdelning d. 6 dennes fattat i enlighet med ett af brandchefen, kapten A. Svinhufud, uppgjordt förslag till kårens omuniformering. I och med brandkårens automobilisering har det nämligen visat sig, att den hittills använda uniformen af vanlig kavajmodell är opraktisk och särskildt vid längre turer vintertid på ett otillfredsställande sätt skyddar mot det skarpa drag, som uppkommer på en i full fart körd bil. Det nya, nu antagna förslaget går ut på införande af lifrock med uppstående krage för såväl befäl som manskap jämte åtskilliga förändringar af gradbeteckningar. Äfven mössmodellen kommer att utbytas mot en annan, hvarom dock ännu icke något beslut fattats.

Enligt de nya bestämmelserna komma officerarna att bära enadrig vapenrock af mörkblått kläde med mörkt foder försedd med sju förgyllda knappar af kårens modell samt ståndfällkrage att igenhäktas upptill och nedtill. Omkring kragen anbringas en 3 mm. bred mattförgylld fyrkantsgalön. Kragens inre förses med svart foder, som går något högre än kragen och förses framtill med svart klaff eller sleif. Framtill bär vapenrocken två bröstfickor, tückta af något afrundade

trespetsade ficklock. Baktill två raka fällar med knappar i lifvet och fickor i fällarna. På vapenrocken anbringas axeltränisar af svart redgarn med förgylldt monogram S. S. B. under murkrona. Officerarne äga rätt men icke skyldighet att bära syrtrut af samma färg som vapenrocken, tvåradig med sju förgyllda knappar i hvarje rad, ståndfällkrage och axelklaffar af redgarn och gradbeteckningen i likhet med å vapenrocken. Kappan blir af den äldre modellen med axelklaffar, omkring hvilken anbringas en 3 mm. bred mattförgylld fyrkantsgalön och å densamma ett, för brandchef försilfradt, för öfriga officerare förgylldt monogram under murkrona. I parad bäres sabel med koppel af 4,4 cm. bred galon med tre ränder af blått silke och två af guld.

Gradbeteckningen å vapenrocken blir för brandchefen en 1,6 cm. bred guldgalön omkring kragen och å båda hörnen en förgylld stjärna, för brandkapten tre förgyllda stjärnor bildande en liksidig triangel, för brandlöjtnant två förgyllda stjärnor ofvanför hvarandra och på kappan för brandchefen en 2 cm. bred guldgalön längs axelklaffens medellinje med en stjärna af silfver samt för brandkapten och löjtnant i likhet med å vapenrocken. I parad bäras axeltränisar af guld i st. för redgarn.

Överbrandmästare och brandmästare bära vapenrock och kapp i likhet med officerarne men utan gradbeteckning och med den skillnaden att brandmästare kring krage och axelklaffar ha ett

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN

E. Bergström & Comp.

Scheelegatan 22

STOCKHOLM

Specialaffär för

BRANDMATERIEL

Guldmedalj Stockholm 1897.

Högsta pris
i Gefle 1901.

Stadsdiplom
Berlin 1901.

svart snöre af redgarn. Sabelkopplet för under-officerare är 4,4 cm. bredt med tre ränder af blått och två af gult silke. I parad bär öfverbrandmästare axeltränisar af guld.

Hvad slutligen brandmännen beträffa, så skola de fördes med enradig s. k. skärprock af mörkblått kläde och mörkt foder, sex förgyllda knappar af kårens manskapmodell, ståndfallkrage att igenbäktas upp- och nedtill och omkring densamma ett blågult redgarnsband. Kragens inre fördes med svart foder, som går högre än kanten, samt en svart klaff eller sleif. Framtill har rocken bröstfickor med afrundade trespetsiga ficklock och dessutom axelklaffar med förgyllda bokstäver S. B. under murkrona. En nyhet i brandmännens utrustning särskildt med tanke på den kallare årstiden är en tvåradig ytterkavaj med fem förgyllda knappar, två sidfickor med raka lock och axelklaffar i likhet med å skärprocken. Murkrona å axelklaffar bäres ej af brandmän under tre års anställning. Brandförmän bära å skärprock och kavaj som distinktionstecken en chevron af guldgalon jämte murkrona å vänstra öfverarmen.

De nya uniformspersedlarna för brandkårens personal komma att anläggas i mån af nyan-skaffning.

Hakstegar.

Anmodad yttra mig i frågan om hakstegarna vill jag till en början nämna, att jag med nöje framställer mina synpunkter och erfarenheter i saken, just på den grund att dessa små redskap råkat blifva föremål för ett oförtjant utdömande, men äfven åtskilliga uppfinnares många egendomliga konstruktioner och onödiga "påhitt".

Det synes således att jag går till ämnets behandlande med förutfattad åsikt. Detta är också afsikten, då intet under en mångårig tjänst rubbat min från början fattade förkärlek för redskapet ifråga. Det kan ej nekas att själfva idén till hakstegarna är i och för sig genialisk, och ett faktum är ju att hakstegarna vid hvarje något betydande brandkår alltid försvarat sin plats på första utryckningsfordonen.

Just den omständigheten att så många modeller på hakstegar sett dagen, är bästa beviset på stegtypens behöflighet — frågan synes endast vara, hvilken modell bör föredragas.

Under år 1911 förekommo i T. F. B. åtskilliga diskussioner i frågan om hakstegarnas vara eller icke vara. Å ena sidan framhölls att hakstegarna voro obehöfliga i samhällen, där skarfstegar af viss storlek vore tillräckliga för de största före-

kommande hushöjderna. Å andra sidan framhölls, att hakstegarna vore vill behöfliga. Ett uppre-pande af de stridiga åsikternas föröspråkares synpunkter skulle föga gagna. Det må blott sägas, att i ett samhälle, där hufvuddelen af brandkåren utgöres af värnpliktigt eller blott ett fåtal gånger pr år öfvadt manskap, hakstegarna ha föga utsikt att komma till användning. Däremot kunna mycket väl hakstegsöfningar bedrivas vid kårer med öfningar en å två gånger i månaden. Att öfningar med hakstegar böra ingå i kasernerade brandkå-rers utbildning synes helt naturligt och detta icke blott såsom "drill". Ordet drill har i Sverige råkat få en betydelse af öfning, som i och för sig är värdelös och i praktiken utan användning, ett blott medel. Sådan tydning af detta ord är förvisso felaktig. "Drillen" skall tvärtom vara en så intensiv öfning med de redskap (vapen) och i de rörelser, som sannolikast och mest komma till användning, att det i farans ögonblick "går af sig själf".

Dylika synpunkter på öfningar hafva i T. F. B. årg. 1911 framhållits i några uppsatser rörande exercisreglementen, börjande å sid. 103.

"Örfaren brandman" säger: "att de i praktiken ytterst sällan komma till användning är nog bekant för hvarje brandman, frågan är därför om de kunna anses nödvändiga". Lyckligtvis komma lifräddningsredskap i allmänhet sällan till användning i vårt land, men de äro nog därför ej mindre nödvändiga. Hur många af oss hafva varit med om användandet af räddningsslang, rutschduk och språngsegl? Äro de likväl icke nödvändiga? Tvärtom ha fall inträffat då språngsegl varit det enda användbara räddningsmedlet.

Hakstegar komma icke sällan till användning där man förstär dem. Att här änyo upprepa de många gånger förut nämnda tillfällen, då hakstegarna äro lämpliga, torde ej vara behöfligt, men däremot synes som om mången icke tänkt på att hakstegarna äro särdeles goda att ha till hands, icke blott då det gäller höga hus utan äfven då det blott kommer ifråga att nå andra våningens fönster. Om i regel en redskapsvagn medför 4 långer skarfstegar af vanlig eller Nyköpingsstyp, så fylla dessa dock behöfet endast å en eller högst två punkter af t. ex. ett hus af den vanliga småstadstypen. Eventuellt befintlig mekanisk stega kommer sannolikast till användning för nående af taket. Men hur ofta behöfver man icke samtidigt komma in med strålar i flera fönster eller gluggar. Arbetet med en slangledning utföres mången gång mycket bekvämare från en hakstega än en annan stega, ty mannen har sina båda armar fria, stegen är pålitlig och behöfver ej som skarfstegarna stöttning och bevakning vid dess bas, uppsittandet göres af en å två män.

Henrikssons prisbel. motorsprutor

Försäljas genom

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN

E. BERGSTRÖM & Co.

STOCKHOLM K.

Telegramadress: "Ideal".

Rikstelefon 2258.

HENRIKSSONS BRANDSLÄCKARE

RAPID & PUMP-RAPID

samt Brandsläckaren n:o 76, modell 1914, 12 liter. Ny för året.

Samtliga godkända af Tarifföreningen.

Försäljas genom

HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.

Telegramadress: Knochenhauer.

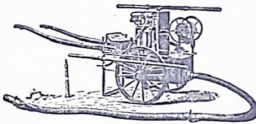
Rikstelefon 57 99.

N:o 76

Pump-Rapid

Telegraf-adr.:
SprutbolagetPrisbelöna
HENRIKSSONS Handkraftsprutor

försäljas genom

Hrr Järn- & Redskapshandlare

samt i parti från fabriken.

A-B. S. HENRIKSSON Sprutfabrik,
och Mekaniska Verkstad. STOCKHOLM 4.Rikstelefon
6053

Det nu sagda torde kunna visa något af den nytta hakstegarna äro ägnade att göra i förhållande till deras prisbillighet, ringa tyngd och lätthet att medföra och betjäna. Man får nämligen ej förglömma att en haksteges vikt är endast omkring 10 kg. samt att äfven de odelade hakstegarna utan svårighet kunna medföras å hvarje slags utryckningsfordon, om de uppläggas i stativ öfver öfriga redskap. T. o. m. en enda hakstege kan komma till största nytta, och medföras en eller två å hvarje fordon, så är mycket vunnet.

En uttömmande jämförelse mellan olika hakstegstyper kunde visserligen vara af intresse, men det må vara tillräckligt att frambälla några få jämförelsepunkter. Alla slag af hakstegar med endast ett långträ böra gifvetvis utdömas. De typer, som hafva två hakar, en å hvardera sidostycket, hafva visserligen fått någon användning och detta på grund af deras förmenta säkerhet mot svängningar, men de hafva däremot den stora olägenheten att dessa båda hakars spetsar vid de minsta svängningar turvis förflytta sig och liksom gå på underlager, fönsterplattan. De äro således ej lämpliga i andra fall än då hakarna med säkerhet räcka inom plattan. De i bäge böjda hakarna hafva fått obetydlig spridning, men de äro

väl användbara där endast hus med tunnare väggar utan bredare fönsterplattor förekomma. De långa, vinkelböjda stålbakarna lämpa sig utan tvifvel bäst för de flesta förekommande eventualiteter.

Dessa stegar böra prövas med tyngden af minst en man, då endast hakspetsen har stöd af t. ex. fönsterplatta samt tre man då själva hakens tandade del hvilat på fönsterkarmens undre del.

Haken bör ej belamras med utskjutande ögla för fästade af räddningslinans block, utan den del af haken, som tjånar till fäste vid stegpinarna, bör vara försedd med ett för ändamålet tillräckligt hål.

Haken bör utgå från stegens öfversta pinne och stegen bör sålunda ej ha någon öfverskjutande del. Sådan uppskjutande del är till hinder vid in- och utstigande, den ökar steglängden och tyngden samt är till största risk i det att fattning i denna del lätt medför stegens vridande och fall.

Haken bör tillverkas af ohärdadt stål. Träet är oftast furu, men en del af löfträdslagen lämpa sig synnerligen väl. Sidostyckena skola alltid vara försedda med långsgående järntråd, som är absolut säkert fästad i båda ändarna.

(Forts.)

Notiser.

Riksförbundet af frivilliga brandkårer

anhåller om ett statsbidrag för 1917 af 2.500 kr. för möjliggörande af förbundets fortsatta verksamhet.

En spännanordning på selar.

att användas i stället för bringrem har konstruerats af smeden E. H. Björk från Lanna Harde-mo. Anordningen i fråga är synnerligen sinnrikt och praktiskt konstruerad, inbesparar, enligt uppfinnarens mening, minst 10 procent läderremmar och sparar dessutom lokarna och framför allt tid. Patent kommer att sökas.

Brandkår, grundad på allmän värnplikt.

Enligt ett föreliggande förslag, hvilket tillstyrkes af brandstyrelsen och drätselkammaren i Karlstad torde inom kort därstädes komma att upprättas en extra reservbrandkår på 200 man, grundad på allmän värnplikt. Anledningen härtill är en hemsällan af styrelsen för Städernas allmänna brandstodsbolag.

Pietetsfullt.

I dessa tider då allt som kan inrangeras under rubriken metallskrot är begärligt, kom Östervåla gamla kyrkspruta efter slutad trogen tjänstgöring på gamla dagar på äfveniyri i jobbarehänder. En skrot-handlare från Uppsala hade fått nys om att den gamla kopparsprutan skulle säljas, hvarför han reste dit upp och med de utsedda sockenombuden gjorde upp affären på 200 kr., varå lämnades 50 kr. i handpänning. Fraktade så sprutan till Tärsjö station, där han nedskrotade den, men kom därvid på det klara med, att affären skulle gå med förlust, varför han på telefon sökte pruta ned priset. Men Vålugubbarna reste efter den ärade köpmannen, fräntogo honom skrotet och sålde det till en järnhandlare i Tärsjö för 143 kr. Skrotgubben reste hem med förlusten af fraktkostnaden och respängarna.

Nog hade väl sprutan varit värd ett annat öde. Vi ha ju i Göteborg ett brandkårmuseum och där hade det säkerligen funnits plats för den men då hade den gifvetvis ej betalats med så högt pris.

Tillkännagifvande.

Förbundssekreterarens adr. är hädan-
efter Öfverbrandmästare *Erik Blomgren*,
Göteborg.

Alla förfrågningar o. d. rörande Svenska
Brandmannaförbundet böra därför ställas
till honom. Red. står naturligtvis dess-
utom till tjänst med önskade upplysningar.

Lediga platser.

Förste förmansplatsen

vid Falu brandkår är till ansökan ledig.
Löneförmåner: Grundlön 875 kr., 2
ålderstillägg å vardera 75 kr. efter 1 och
2 års tjänst. Ersättning för skodon 40
kr. Fria kläder, ensamt möblerat rum
med ved och lyse, samt fria skatter.

Den sökande skall vara ogift och plat-
sen tillträdes 1 jan. 1916.

Vidare upplysningar lämnas af

Brandchefen.

God Jul och

Godt Nytt År

tillönskas alla yrkesbröder landet rundt af

*Östersunds Brandkårs
Kamratförening.*

Prenumerera på

Svensk Brandkårs-Tidning!

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag tillverka sug- och spolslangar samt tekniska Gummivaror af alla slag.

— Afdelningskontor och nederlag: **SKEPPSBRON 4, GÖTEBORG.**

Brandmän!

Bästa antiseptiska medel
är

HENRIKSSONS LYPTOL

Öfvertyga Eder själf därom! Bör finnas i hvarje
brandkärs förbandslåda

Gummi- & Sjukvårdsmagasinet

TIGERN

Drottninggatan 19. Örebro. Telefon 1888

Väl sorteradt lager af
Förbands- & Sjukvårdsartiklar,
Utmärkta Putsmedel, Tvålar &
Parfymier

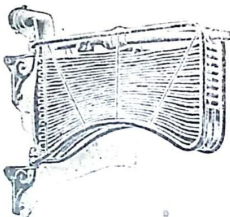
Priskurant på begäran!

E.E.Fromell

Sundsvalls Brandkår.

Mekaniska stegar intill 25
meters höjd, Bilstegar, Ut-
dragsstegar, Skarfstegar, Hak-
stegar, Redskapsvagnar, lätta
Sjuktransportvagnar.

Rikstelefon 1126.

Våra SLANGSTÄLL Fig. 1

enligt vidstående illustration äro obetingadt de mest *praktiska* och *ändamålsenliga* såväl för offentliga byggnader såsom sjukhus, skolor, kaserner etc. som för fabriker och privatbyggnader. De äro särdeles *solidt* och *prydligt* utförda, taga litet utrymme och skydda slangarna.

Vi framhålla samtidigt vårt lager af

SLANGAR

af hampa, gummi, läder, metall etc. för vatten, gas, ånga, syror m. fl. ändamål.

Begär våra specialkataloger!

A.-B. Wilh. Sonesson & C:o, Malmö

SCANIA-VABIS

Pump-, Steg-, Redskaps-, Manskaps-,
Inspektions- och Ambulans-

AUTOMOBILER

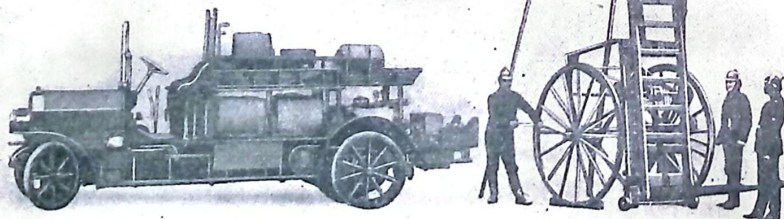
samt

MOTORSPRUTOR

Finaste referenser!

Begär offerter!

Generalagent: **ERIK HEDLUND** Stureplan 4
Stockholm

FÖRSÄKRINGSBOLAGET
ALLMÄNNA BRAND

Ömsesidigt af 1842,
f. d. Städernas Lösöreförsäkringsbolag.

försäkrar mot **billiga premier** såväl **fast** som **lös** egendom i städer, andra samhällen och på landsbygden.

Fonder, tillhöriga **försäkringshafvarna**, cirka 4.500.000 kronor.

Närmare upplysningar lämnas af bolagets **hufvudkontor i Jönköping** samt af dess ombud på de olika orterna.

”Skogen brinner”

heter det snart överallt i tidningspalterna,
och då gäller det att ha en försäkring i

Svenska Skogsbrandförsäkringsbolaget

— ömsesidigt —

Sent är att tänka på skogsförsäkring, då
skogen brinner, och inga försäkringar
kunna antagas. Skrif därför redan nu till

Svenska Skogsbrandförsäkringsbolaget

— ömsesidigt —

Storkyrkobrinken 11, STOCKHOLM 2 (Postfack 24)

LUX'
ELDSLÄCKNINGSSYSTEM
med
FLYTANDE KOLSYRA

för

*Eldfarliga varu-upplag, Garager, Biografer, Fartyg
etc., etc.*

AKTIEBOLAGET LUX

STOCKHOLM 8

Ledig annonsplats.

"TULLGARN'S" ÅNGSPRUTOR

GRANELLS SYSTEM

Tullgarns Gjuteri & Mek. Verkstads Aktiebolag
Uppsala

Eldsläckningsattiralj

af alla slag samt slangar af Jonsereds oöfverträffliga fabrikat levereras
bäst och billigast af

Ingeniör DAVID GIP

4:de Långgatan n:o 5 . GÖTEBORG

Genom öfverenskommelse granskas all utgående brandattiralj af Öfverbrandmästarne vid Göteborgs brandkår C. A. & Klaes L. Carlsson.

Ritningar och förslag till brandstationer upprättas på begäran. Praktiskt och billigt.

GJALLARHORNET

Nordisk Försäkringstidning
STOCKHOLM

24:de årgången

Nordens äldsta, största och
mest spridda försäkringstidning

Bör läsas af hvarje försäkringsman.

**På grund af sin köpstarka läsekrets ett
godt annonsorgan.**

VID BEHÖF AF

TRYCKSAKER

VÄND EDER FÖRTROENDEFULLT TILL

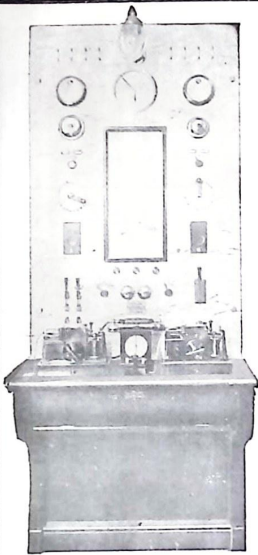
Aktiebolaget

Centraltryckeriet

Klostergatan 17 Örebro Rikstelefon 738

UTFÖR ALLT SLAGS BOK-, AFFÄRS-
OCH ACCIDENSTRYCK TILL MODE-
RATA PRISER - BEGÅR PRISUPPGIFT

GYNNA SVENSK BRANDKÅRS-TIDNINGS ANNONSÖRER!

Brandtelegraf- apparater

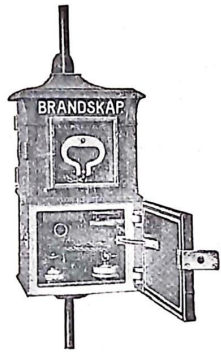
af modernaste, tillförlitligaste och mest fulländade system.

Anläggningar utförda i Stockholm, Göteborg och i de flesta öfriga städer och större samhällen i Sverige och Finland.

Kostnadsförslag och beskrifning på begäran.

Aktiebolaget

L. M. Ericsson & C:o
Stockholm

ELDSVÅDOR och EXPLOSIONER

äro uteslutna om Ni begagnar Eder af

System

MARTINI OCH HÜNEKE

vid lagring af

ELDFARLIGA VÄTSKOR

Vi hafva erhållit tillstånd att i ett vanligt bostadshus i den tätast bebyggda delen af Stockholm lagra 10,000 liter bensin enl. system Martini-Hüneke, något som väl till fullo måste bevisa systemets absoluta brandsäkerhet och tillförlitlighet.

Nedsatta premier!

Införda offert!

AKTIEBOLAGET

INGENIÖRSFIRMA FRITZ EGNELL

Rt. 42, 4231

STOCKHOLM 1

Tel.-adr. Motor

